

Tuleförje Teated

Üleriiklise
Tuleförjeliidu
väljaanne.

Tuletõrjujad muretsege omale „Juubeli Album“.

Eesti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli puhul ilmunud „Juubeli album“ on 192 lhk. paks, sisaldab 218 pilti. Albumi sisuks on ülevaated Tuletõrje Liidu, Liitude Liidu ja üksikute ühingute tegevusest. Kirjeldusi täiendavad pildid ühingute tegelastest ja ühingute majadest jne. Peale seda on albumis tuntud luuletaja Jakob Liivi kaks ilusat laulu ja Eesti tuletõrje organisatsioonide nimekiri. Albumi hind on 225 senti. Album on trükitud ilusal kirjutuspaberil, suures kaustas.

Ühingud, tellige viibimata albumid ära, kuni tagavara jätkub. Ühegi arenenud tuletõrjuja laualt ei tohi puududa „Juubeli Album“.

Tuletõrjujad

kes näituse ajal Soomes käisid,
võivad seal tehtud ülesvõtteid
saada Liidu kantseleist
hinnaga à 25 senti tükk.

Pilte on üldse 4 ülesvõtet postkaardi
suuruses.

Teadaanne.

Liidu juhatuse koosolekul 22. oktoobril s. a. otsustati
Liidu laost kaupa võlgu anda ilma protsendita
ainult ühe kuu peale.

Peale ühe kuu möödumist arvatakse kauba võlale
harilikud panga protsendid juure.

Liidu juhatus.

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetuse ja talituse Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k. 1/29 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinnas,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijail, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirkar.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele . . .	30	15	8	4

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5%
6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 10 (57).

OKTOOBER 1929.

7. aastakäik.

Sisu: Meie tuletõrje enne ja nüüd. — Tuletõrje mundri küsimus. — Tegelik võitlus tule vastu. — Ungari tuletõrje. — Liidujuhatuse tegevusest jne. jne.

Meie tuletõrje enne ja nüüd.

Ei meelita au, ei meelita meid kasu. Ei kohku me ial raskuste eest. See on meie õnn ja meie ainus tasu. Kui päästame ligemest leekide seest. . .

See motto ei ole mitte pärit mõnest vaimuliku- laulu raamatust, ei ka mitte viimasel ajal meile ilmunud „Päästearmee“ programmist, on vaid põhilause ühe meie väga reaalsel alusel tegutseva organisatsiooni — nimelt tuletõrje hümni. Selle kõrge ja kauni mõtte alusele rajasid meie esimesed tuletõrjepioneerid oma ligemisearmastuse-töö üle poole aasta-saja tagasi ja neile põhimõtetele ja alustele on tuletõrje truiks jäänud tänapäevani.

Kes ja mis on meie tuletõrje ja miliseid sihte ja eesmärke ta taotleb — seda meie, lugupeetud kodanikud, kõik teame. On ju tuletõrje meie kaitsja tule, vee ja teiste loodusjõudude vastu, kui nad pääsenud valla ja ähvardavad hävitada meie elu ja vara. Ja tõesti. Ei ole ilusamat, kõrgemat ja kaunimat eesmärki, kui see on tuletõrjel: oma ligemest hädas aidata, ohverdades sellele oma vabad puhketunnid, oma öörahu, tihti ka oma tervise ja elu. Ja et seda kõike teha ilma ühegi tasuta, see nõuab kindlat tahet ja eneseohverdumist isikuilt, kes need kohused vaba-

tahtlikult enda peale võtnud, nagu seda on teinud ja teeb ka edaspidi meie vabatahtlik tuletõrje.

Kui helisevad hädakellad ja kuulutab tulekahju pasun, et „punanekukk“ on pääsenud valla ja möllavad leegid hävitamas ligemise maja ja vara, siis on tuletõrjuja esimene, kes jätab päeval oma töö ja öösel sooja uniaseme, tõmbab pähe kiivri ja tõttab viibimata õnnetuskohale täitma oma rasket ülesannet. Aupaklikult astub siis kõrvale iga kodanik ja annab teed pöörase kiirusega möödakihutavale autopritsile, kes oma punasel turjal kannab lahinguvälis tuletõrjujaid.

Statistilised andmed näitavad, et meil keskmiselt tuli aastas hävitab veerandmiljardi senti eest varandusi, mis 10 vabariigi kestvusaasta kohta välja teeb 2½ miljardi senti ehk 25 miljoni krooni. See on meie kehva riigi kohta suur varandus! Kui aga võtta arvesse, et alati ja ikka tuletõrjujad on suutnud piiri panna tulele ja ära hoida suuremaid õnnetusi, siis ulatab summa, mis rahvale ja riigile alles hoidnud tuletõrje, kümnetesse ja sadadesse miljon kroonidesse. Kujutage endale ette, lugupeetud kodanikud, mis oleks järele jäänud meie küladest ja alevikkudest, kus ena-

malt jaolt puuehitused pilpa- või õlgkatusega tihedalt üksteise kõrval, kui meil puuduks tuletõrje. Kohutavaid pilte jutustab meile ajalugu, endistest aegadest, kus tules hävinesid terved linnaosad, külad ja alevikud, jättes elanikke lageda taeva alla peavarjuta ja varanduseta. „Varas jätab varna seina, tuli jätab vaid tuha hunniku“ ütleb vanasõna.

Kuid mitte üksi tulekustutamine ei ole tuletõrjuja ülesanne, vaid ka õnnestuste ärahoidmine, selle tekkimisvõimaluste kõrvaldamine. Kinodes, teatrites ja teistes avalikkudes rahva kogumiskohtades, kõikjal ja alati, näeme tuletõrjujat oma täies varustuses, nagu sõdurit valvepostil. Milleks on ta seal?

Tarvitseb ainult tuua näitena kahte suuremat teatri põlemise lugu, mis möödunud aasta septembris peaaegu ühel ja samal ajal aset leidsid ja kus õnnestuste sarnaduse juures omeli hoopis vastupidised tagajärjed ilmsiks tulid. Nimelt Tampere ja Madriidi teatrite põlemised. Kuna Tampere teatris Soomes, kus tulekaitse eeskujulikult korraldatud, tuletõrje agaruse ja teatripubliku külmaverelsuse tõttu, kel usku oli oma tuletõrje võimetesse, ükski inimene ei kannatanud, Madriidis aga samal ajal tulekaitse puudulikkuse ja publiku kabuhirnu tagajärjel üle saja inimese tules hukkusid ja mitusada raskemalt või kergemalt kannatada said.

See olgu, muuseas, hoiatuseks meie kinoanikkudele ja teatrite juhatustele, kes peavad tuletõrje valvet ülearuseks ja selle kaotamise palvetega nii mõndagi korda on esinenud.

Huviga jälgime tuletõrje harjutusi, imetleme nende meeste julgust ja akrobaudiosavust, kui nad oravaväledusega ronivad tornikõrgustele automaatredelitele, liuglevad mööda päästenööri või teevad kaelamurdvaid allahüppeid päästelinale. Seda ei tehta, austatud lugejad, mitte pealtvaatajate lõbuks ja rõõmuks, vaid seda oskust on tuletõrjujal vaja oma ligemese päästmisel põlevast hoonest.

Tuleb meil küll ka vahel kokkupuutuda tuletõrjujaga, kui see meile just kõigeparemini ei meeldi, kas tuletõrjepäevadel või mõne loterii puhul, kus see kiivrimees teile ninaalla torkab korjanduslehe või ühekroonilise loterii-pileti — et: olge nii lahke; uue pritsi ostmiseks! Siis ehk hetkeks tõmbub

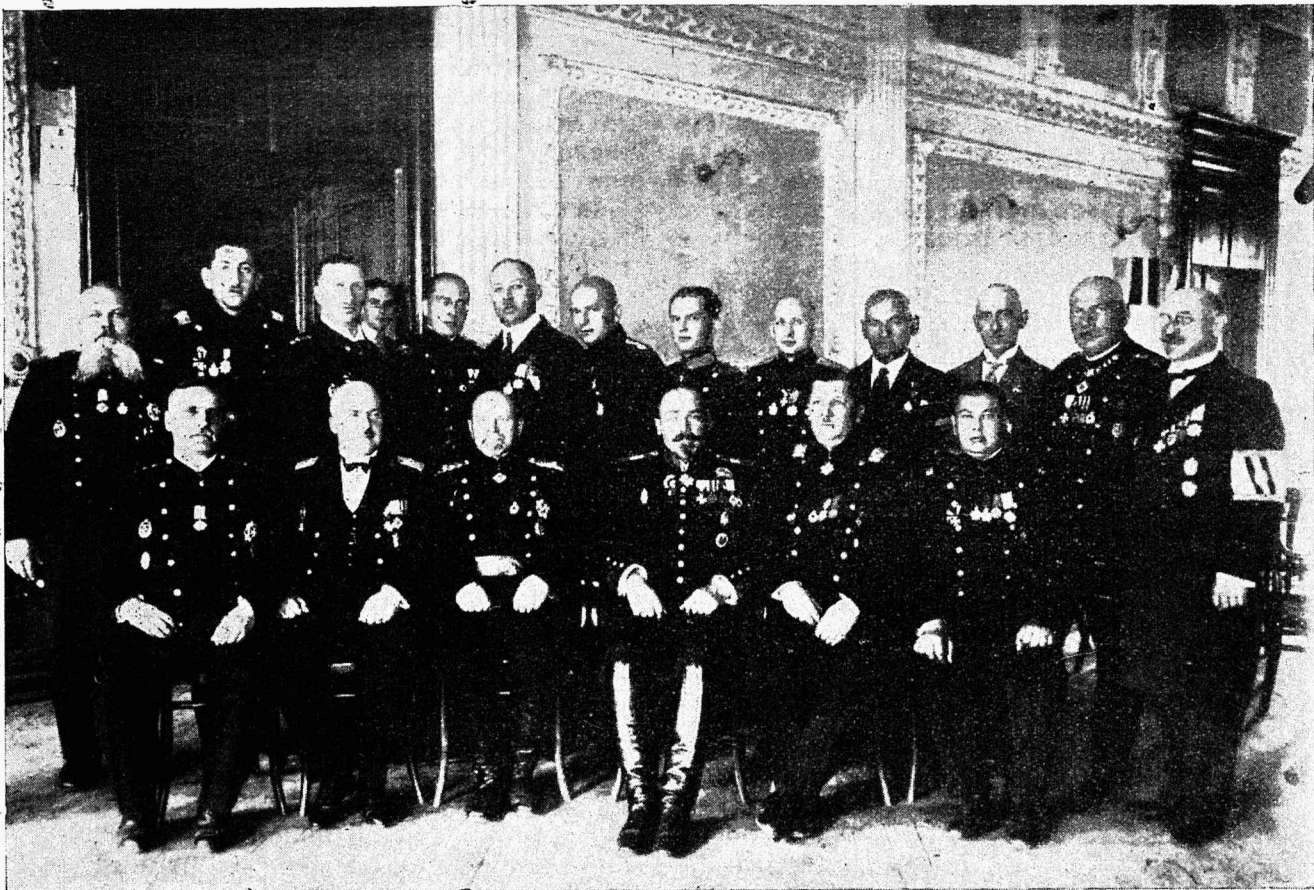
kulm kortsu, sest neid korjandusi ja loosimisi on ju nii lõpmata palju ja kes neid asutusi kõiki toetada jõuab, kuid teie silme ette kerkib pilt mõnelt äsja nähtud või kaasaelatud tulekahjul, kus ennastsalgavalt töötasid tuletõrjujad, suvel higist nõretades või talvel kange pakasega jääpurikaks külmanud, kaalulepannes oma tervist ja elu, ja teie süda läheb soojaks, nagu lahkeks ja tahtmatult lisate korjanduslehele märgitud summale vähemalt ühe nulli juure või lasete ühe loositähe asemel kaks raamatust välja lõigata: mine tea, ehk tuleb kord omalgi vaja tuletõrje abi ja hea, kui ta siis varustatud korralikkude abinõudega.

Ja kui siis suuremail pidupäevil sammub tuletõrje, muusika ees, lippude lehvides ja läikivad kiivrid päikesekuldas särades, sirgetes ridades läbi linna või külatänava, siis seisatame hetkeks ja vaatleme sisemise rahuldusega seda sõjaväelist distsiplineeritud organisatsiooni — see on ju meie tuletõrje.

Samal ajal, kui inimene õppis tundma tuld ja selle kasu, pidi ta ka otsima abinõusid võitlemiseks tema vastu, kui see temale määratud piiridest pääsis valla ja muutus inimese kurjemaks vaenlaseks. Juba vanadel kreeklastel ja roomlastel kui oma aja kultuurrahvastel olid oma organiseeritud tuletõrjed ja tulekaitse abinõud, kuna Euroopa ajaloos tulekaitsest juttu on alles 12 sajandi lõpupoole. Nimelt anti esimene sundmäärus tulekustutamise kohta Inglismaal, Londonis 1189. Et tolleaaja tulekustutusabinõud sarnased ei olnud tänapäeva tulet. riistadele on enesestmõistetav. Terveid aastasadu olid ämber, pootshaak ja redel ainukesteks tulekaitse abinõudeks, kus siis ämber mööda inimahelikku lähemast kaevust kuni põlevamajani käest-kätte anti. Esimene käsiprits leiti alles 16 sajandil: Selle meisterdas Saksamaal Augsburgi sepp a. 1518. Esimesed voolikud valmistas hollandlane van der Heide a. 1673. Aurupritsini jõuti alles 19 sajandi lõpul, kuna mootor ja autopritsid kuuluvad viimase sajandi tehnikasünnituste hulka.

Olgu muuseas tähendatud, et praegu on meil Eestis tarvitusel suuremates linnades juba autopritsid, kuna maa ühingutes veel käsipritsid mootorpritsidega võistlevad. Viimastel aastatel on kõige rohkem tarvitama hakatud Rosenbaueri (Austria firma), Renault

Eesti, Läti ja Leedu Tuletõrje Liitude Liidu Juhatus ja revisjoni komisjon, valitud 1929 a.

Istuvad vasakult paremale Juhatuse liikmed: A. Pirker (Eesti), A. Kréevinsch (Läti), A. Punga (Eesti) juhatuses abiesimees, G. Rudzits (Läti) Liidu esimees, V. Skardinskas (Leedu), J. Vilzinskas (Leedu). Seisavad vasakult paremale: C. Stockinar (Eesti) revisjoni komisjoni esimees, J. Schapiro (Leedu) revisjoni komisjoni liige, E. Berggrün (Eesti) juhatuses kandidaat, Malachas (Leedu) juhatuses kandidaat, Semaschko (Leedu) Tuletõrje esindaja Siseministeeriumis, A. Kiesners (Läti) Riia linna brandmajor, L. Paulauskas (Leedu) Kaunase brandmajori abi, Kaganas (Leedu) juhatuses adjutant, Levinson (Leedu), Joffe (Leedu), A. Peterson (Läti) juhatuses liikme kandidaat ja Läti Liidu nõukogu esimees ja J. Krastinsch (Läti) revisjoni komisjoni liige.

Tuletõrjujad!

Kas olete muretsenud juba omale

„JUUBELI ALBUM’i“?

Album 192 lhk. paks, 218 pilti, hind 2 kr. 25 senti.

Saada kõigis suuremates tuletõrje ühingutes.

(Prantsuse) Meyer-Hageni (Saksa) mootorpritse, kuna meie oma kodumaa tööstuses käsipritse, valmistatakse Jürgens & Ko., Teguri ja M. Möllmanni juures, tarvitatakse viimaseid enamasti maa ühingutes.

Vabatahtliku tuletõrje mõtte algatajaks peetakse Benjamin Franklini, meile tuntud piksevarda leiutajat, kes Philadelphia (Ameerikas) a. 1835 ühes oma 4 sõbraga asutas esimese vabat. tuletõrje, kust see mõte ka Lääne-Euroopasse toodi. Euroopas varemalt töötavad tuletõrjed olid enam-vähem palgalised.

Esimene vabat. tuletõrje ühing (selts) asutati meil Tallinnas a. 1862. Sellega on siis Tallinna linna vabat. tuletõrje kõige vanem tulet. organisatsioon Eestis, praegu 67 a. vana. Järgmisel aastal asutati samasugune ühing Tartus, hiljem Pärnus, Narvas, Haapsalus, Rakveres ja teistes kodumaa linnades. Maa ühingutest on kõige vanem Põltsamaa v. t. ü., kes juba pühitses oma 60 a. juubelit. Sellega on meie tuletõrje vanemaid seltskondlikke organisatsioone Eestis.

Tuleb ära märkida, et peaaegu kõigi meie vanemate tuletõrje ühingute asutamisaasta on seotud mõne suurema tuleõnnetusega oma kodulinnas või alevis. Kibedate kogemuste järele tuldi äratundmisele, et ainult distsiplineeritud ja hästiõpetatud tuletõrje võib edukalt võidelda tulega ja ära hoida suuremaid õnnetusi. Et aga meie linnadel ja omavalitsustel puudus aineeline jõud soetada palgalist tuletõrjet, tuli organiseerida kodanikkudest vabatahtlik tuletõrje. Meie esimesed tuletõrje ühingud asutati Saksamaa tuletõrjete eeskujul, kuna meeskonna moodustasid peaaesjalikult saksa soost kodanikud, siis oli ka asjaajamise keeleks saksa keel, niisama ka komando tulekahjudel ja harjutustel saksakeelne. Hiljem, 1900 a. peale tuleb vene võimude surve peaaegu kõigis tuletõrje ühinguis asjaajamise ja komando keeleks võtta vene keel. Kostasid küll ka 1905 a. peale siit sealt üksikud hääled, kes ühingutes venekeele kõrval ka eesti keele tarvitamist nõudsid, kuid see ei läinud läbi.

Juhtivatele kohtadele sattusid nüüd sakslaste kõrval ka venelased ja eestlased, ja need töid „värsket verd“ ühingu ridadesse. Valitsuse võimud vaatatsid tulet. ühingutele kui pool-sõjaväelistele asutustele heatahtlikult ja või-

maldasid neile suurema tegevusvabaduse, lubades mõndagi, mis teistele seltskondl. organisatsioonidele, eriti haridusseltsidele, oli keelatud. Selle tagajärjel koondusid tulet. ühingutesse meie ärksamad rahvategelased, et siin leida avaramaid töötamisvõimalusi.

Sellepärast on ka paljud meie tuntud seltskonna, omavalitsuse ja poliitkategelasi just tulet. seltsides alanud oma isamaalist tööd.

Maailmasõda ei jäänud mõjuta ka meie tuletõrjele. Paljud juhid ja enamus meeskonnast kutsuti sõjaväljale; see halvas ühingute tegevust mõneks ajaks. 1917. revolutsiooni päivil, niisama ka pärast enamlaste valitsust, täitis tuletõrje mitmel pool, eriti sõjategevuse piirkondades, miilitsa kohuseid ja hoidis ära suuremad õnnetused, mis ähvardusid tekkida, alanud korralageduse tagajärjel. Okupatsiooni võimude poolt katsuti uuesti saksa keel ühingutesse tagasi tuua ja etteotsa seada saksa soost isikuid, kuid lühikese aja tõttu ei õnnestunud, see igalpool. Palju aitas kaasa tuletõrje ka meie Vabariigi loomisele, võideldes väerinnal sõduritena, ehk kaitstes seljataga kodukollet. Eesti iseseisvuse algpäevist peale on tuletõrje asi meil hoogsalt arenenud ja üksikute tuletõrjete arv, eriti maal, jõudsalt kasvanud. Kui meie vabariigi algpäevil 1919 a. oli ainult 60 tuletõrje ühingat, siis on neid nüüd umbes 500, nendest 360 ühingat koondunud üleriikl. tuletõrje liitu ja sellega moodustanud suurima seltsk. organisatsiooni Eestis.

— Ühenduses on jõud — ütleb tark rahvasõna ja sellepärast tekkis juba enne ilmasõda mõte — luua ühist liitu Eesti tuletõrjest. Selle mõtte algatajaks oli Rakvere tulet. seltsi peamees h-ra Pirker. Nimelt tegi viimane 1910 a. Riias ärapeetud ülemaalse tuletõrje kongressile Rakvere seltsi nimel ettepaneku — asutada Balti tuletõrje liidu juure Eesti alaoskond. Balti liidu vastuseismisel oldi sunnitud sellest loobuma. Teistkordselt kerkis Eesti Tuletõrje Liidu loomise küsimus päevakorrale peale 1917 a. revolutsiooni. 1. mail 1917 a. Rakveres ärapeetud Virumaa tuletõrje seltside konverentsil rõhutati Üleeestimaalse tuletõrje liidu ellukutsumise vajadust, millele omalt poolt hoogu andis Avanduse tuletõrje seltsi peamehe Liivi üleskutse ajakirjanduses. Kuni selle teostamiseni liitusid

Virumaa seltsid omavahel — maakonna liiduks. Liidu esimeheks valiti A. Pirker. Saksa okupatsioon ja vabadussõda löid asjasse ajutise seisaku, 1919 a. sügisel kutsuti Tallinna vabat. tulet. seltsi algatusel kokku Eesti tuletõrje kongress, kuhu ilmusid 48-a. vabat. tulet. ühingu esitajad. Koosolek peeti ära Estonia punases saalis 6 sept. 1919 a. Tallinna V. T. Ü. esimehe Ado Birki juhatusel, kus ka Liidu asutamise küsimus lõpulikult otsustati. Järgmisel päeval, 7 sept. peeti sealsamas Liidu esimene koosolek ära, kus Liidu põhikiri vastu võeti ja juhatus valiti. Liidu juhatuses esimeheks valiti Ado Birk, I abiks J. Toffelman (mõlemad Tallinnast) II abiks A. Pirker (Rakverest) juhat. liigeteks: A. Väli, J. Kross, R. Jürman, F. Vahtmeister, O. Allik ja K. Loorits. Nii loodi 10 a. tagasi Üleriikline Tuletõrje Liit. Ei hakka loetlema kõiki üksikasju sellest hiiglatööst, mis ära tehtud Liidus ja kõike tulemusi, mis saavutatud möödunud 10 a. kestel. Nimeetan vaid tähtsamaid. Liidu korraldusel on ärapeetud rida tuletõrje kongresse peaaegu kõigis meie kodumaa linnades, kus arutatud tuletõrje ellu puutuvaid küsimusi ja tehtud rida põhjanevaid otsuseid. Liidu juhatuses algatusel seati kokku tuletõrje seaduse kava, mis Riigikogu poolt 1924 a. vastu võeti.

Töötati välja ühine normaalpõhikiri ühingutele, ja viidi ellu tulet. komando liigete pensioni- ja toetusraha seadus, mis võimaldab neile riiklist abi õnnestuste ja vanaduse puhul. 1923 a. anti välja tulet. ajakiri „Tuletõrje Teated“. 1926 a. pandi ametisse tuletõrje instruktor, kes annab kohtadel juhatusi, korraldab tuletõrje kursuseid ja peab loenguid tulet. asjandusse puutuvate küsimuste üle. Et hõlbustada üksikuile tulet. ühinguile pritside ja muude tulekaifse abinõude ilma tollita muretsemist välismailt, selleks avati Liidu juhat. juures tuletõrje riistade ladu, mis esimesed aastad asus Tallinna pritsimajas, kuid 1925 a. peale asub Tallinnas Pikal tän. nr. 43. K. Stockmari majas, kes kauemat aega ise Liidu juhat. liige ja agaramaid tegelasi. See ladu on viimastel aastatel Liidu varahoidja h-ra Berggrüni energilisel tegevusel ja asjatundlikul juhtimisel eriti suureks ja mitmekülgseks paisunud: siit võib iga ühing kõike saada, mida vajab tuletõrje.

Räesoleval juubeliaastal korraldas

Liidu juhat. 7, 8, ja 9 sept, tulet. abinõude näituse Tallinnas, kuna neid ka juba varemalt korraldatud, esimene neist oli Narvas 1923 a.

10 tegevusaasta kestel on Liidu juhat. koos seis uute valimiste tagajärjel mõndagi korda muutunud ja mitmed silmapaistvad tuletõrje tegelased juhatuses pikemat või lühemat aega töötanud. Liidu esimehi on olnud kolm: Aadu Birk 1919—1921 a. Tallinna Tulet. Ühingu peamees ja üldjuhataja h-ra Toffelman 1922—1925 a. ja Tartu Tulet. Ühingu peamees ja üldjuhataja h-ra Punga 1925. a. senini. Kes aga Liidu juhatuses püsinud selle asutamisest kuni tänapäevani ja kes oma õlgadel kannud lõviosa Liidu organiseerimistööst raskusist, on Rakvere Tulet. Ühingu peamees h-ra Pirker, kes ühtlasi ka Üleriikl. Tulet. Liidu instruktor. Nii on Pirker Liidu juhatuses ainukene, kes ühes Liidu 10 a. juubeliga võis ka oma juubelipäeva pühitseda. Pirkerit võib õigusega nimetada Tulet. Liidu isaks, sest oli ju tema liidu mõtte esimene algataja. Praeguses Liidu juhatuses on: Esimees Punga, abid Stockmar ja Vachtmeister, varahoidja E. Berggrün, laekahoidja Kemberg, sekretär A. Treiberg.

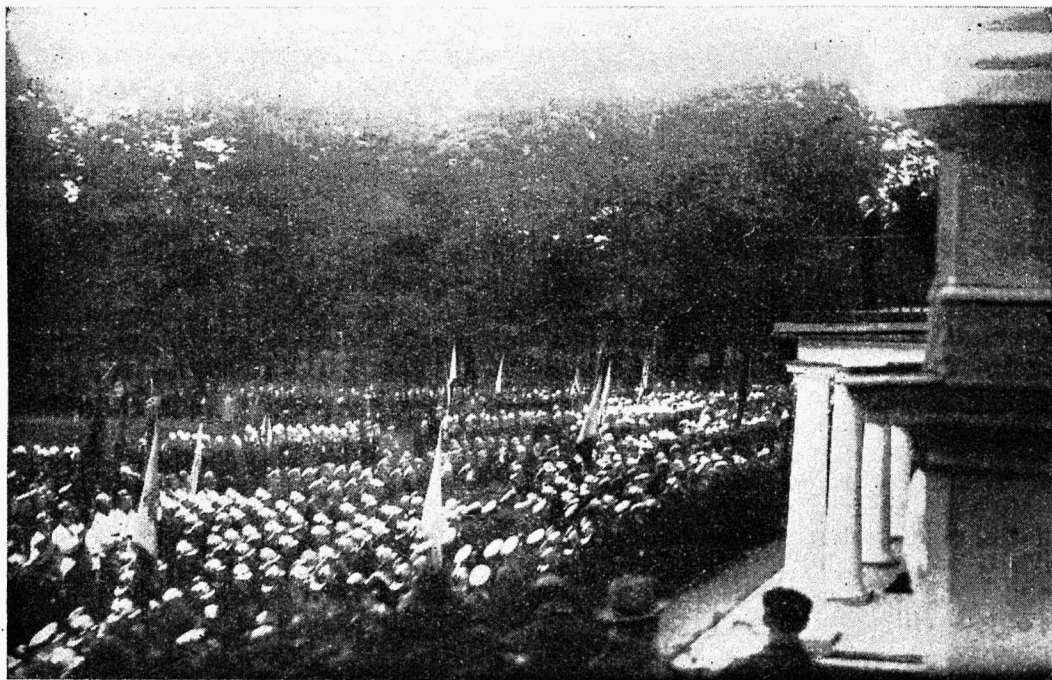
Eesti Tulet. Liidu algatusel on loodud ka rajariikide Tuletõrje Liit või niinimetatud „Liitude liit“, kuhu kuuluvad Eesti, Läti, ja Leedu tulet. liidud. Ka Soomele tehti vastav ettepanek, kuid senini ei ole viimane veel astunud Liitu, loodetavasti sünnib see aga lähemas tulevikus. Ka välismaade tulet. asjandusega on meie Tulet. Liit ligemalt tutvunenud, võttes osa mitmel puhul välismaail korraldatud tulet. näitustest ja kongressidest oma esindajate kaudu, muuseas Saksa 20-dast tulet. päevast Breslaus möödunud aastal, mis oli üks suurejoonelisemaid oma väljapanekute rohkuse poolest ja kus väljaastusid 22.000 tuletõrjujat.

Lõpuks pean tähendama, et möödunud 10 tegevusaasta kestel Liidu juhatusel on korda läinud tuletõrje ridadest eemale hoida poliitikat, mis endaga paratamata kaasa toob parteilist vaenu ja rahvuslikku sallimatust. Ei üheski seltskõndl. organisatsioonis ei tööta mitmest rahvusest ja mitmesugustesse parteidesse kuuluvad inimesed nii üksmeelselt ja sõbralikus vahekorras, kui seda näeme tuletõrjes. Seal ei ole ebameest ega kreekameest, juuti ega vene-

last, sotsi ega põlumeest, on vaid seltsimees-tuletõrjuja. Üks kõigi ja kõik ühe eest! — see on tuletõrje lipukiri. See poliitikast eemalehoidmine ongi osalt süüdi, et riikliku toetusraha määramisel mitmesugustele organisatsioonidele tuletõrje on alati pidanud leppima vaeselpase osaga: ükski poliitiline rühmitus ei pea oma asjaks tuletõrjet toetada, olgugi et Vabariigi Valitsus tuletõrje

kuid, kahjuks ei ole nad senini suutnud anda reaalseid tagajärgi. Loodame, et see sünnib ehk eeltuleval aastakümnel.

Rõõmustavaks nähtuseks on, et mõned meie omavalitsused viimasel ajal on tuletõrjetele määranud suuremaid summe kui seda ette näeb meie tuletõrje seadus. Näitena võib tuua Nõmme omavalitsust, kes tuletõrje abinõude

Riigivanem O. Strandmann kõnet pidamas tuletõrjujatele 8. sept. Kadrioru lossi rõdul.

asjale kõigiti vastu on püüdnud tulla ja tuletõrje tähtsust meie riigimajanduses vääriliselt hindab. Tuletõrje kongressidel üldkoosolekutel ja muudel juhtudel on Valitsuse esitajad ikka ja alati allakriipsutanud tuletõrje teeneid meie riigi ja rahva varanduse kaitsmisel. Oma uueaasta õnnesoovis tuletõrjele ütleb Riigikogu esimees K. Einbund muu seas: „Teie ülesanne, tuletõrjujad, on kaitsta ning hoida inimesi, et nende varandus või tervis ei hävineks. Varandus on inimese olemise alus. Kaitsta varandust hädaohutude ja õnnetuste vastu, tähendab sama, mis kaitsta inimest, kaitsta ühiskonda...“ Niisama ütles omal ajal end. Riigivanem Tõnisson, et ta kõrgelt hindab tuletõrje tööd ja seda kõigiti püüab edendada ja toetada. Need on ilusad ja suured sõnad,

muretsemiseks ja veevarustuse korraldamiseks käesoleval aastal määras summa, mis kolmekordselt ületab seadusliku normi.

Olgugi, et meie tuletõrje möödunud 10 a. kestel on teinud suuri edusamme, hoogsalt kasvanud arvult ja varandusliselt, nii et juba oma naabritest Lätist ja Leedust ette oleme jõudnud, kuid palju on meil veel siiski ära teha. Mitmed vallad ja kodumaa nurgad on veel ilma tuletõrjeta ja enamjagu nooremaid tuletõrjeid varustatud puudulikult ehk ilma ühegi varustusega. Siin peavad kaasa aitama riik, omavalitsused ja terve rahvas. Võib olla ei suuda meie järele jõuda Euroopale või Ameerikale, kuid oma vennasrahvani Soomeni, peame ikkagi jõudma. Seal aga töötab juba tuletõrjerong ning isegi kino ja

raadio on rakendatud tuletõrje teenistusse. Kui möödunud aasta septembris president Colidge ettevõttel korraldati kogu Põhja-Ameerikas Ühisriikiline tuletõrje nädal, siis ütles president oma läkituses rahvale. „Meie pöördume Ameerika südametunnistuse poole: meie ajakirjandus, meie koolid ja kirikud, meie heategevad ühingud, samuti linnade ja maa ametnikud peavad selleks kaasaaitama.“ Ka meie koputame rahva

südametunnistusele: Tulge alla ja aidake meid organiseerida teie enda varanduse ja elu kaitset. Tuletõrje peab meil saama riigi ja rahva ühiseks asjaks, nagu seda on kaitseväge ja kaitseliit. Ainult ühisel kaastööl jõuame meie ettemärgitud sihile. Ja et see teostuks eeltuleval uuel aastakümnel, selleks ühtmeelt, jõudu ja kindlat tahet meie vaba kodumaa parema tuleviku nimel!
J. V a g a.

Tuletõrje mundri küsimus.

Viimasel Liidu peakoosolekul tekitas see küsimus pikemaid läbirääkimisi, kuid lõpulikule otsusele siiski ei jõutud.

Uhelt poolt arvati, et mundriküsimus pole sugugi nii tähtis, et temaga aega viita, nõuda ainult kulusid ja n. e.

Teiselt poolt leiti, et mundri küsimus väga tähtis on, iseäranis linnades ja alevites. Tehti Liidu juhatusel ettepanek mundri küsimus põhjalikumalt läbiharutada ja järgmisele peakoosolekule ettepanna.

Tõsi on, et munder otsekohe mõju ei avalda tule kiiremaks kustutamiseks, kuid kaudel teel mõjub ta siiski tuletõrjujate töö peale. Maal, kus tuletõrje liikmed harilikult tööriideid kannavad oma igapäevases elus, ei kannata need riided palju tulekahjul töötamise all ja seepärast ei ole seal mundri küsimus väga tähtis. Linnades on munder tuletõrje liikmetele väga tähtis. Tuletõrjujad, kes oma eraelus teenistuses olles peavad puhtalt rietatud olema, ei või oma parema ülikonnaga tulekustutamisel töötada ja neid seal äramäärada. Kes kannab need kahjud? Vahikordadest ja harjutustest tuleb tihti osa võtta, tal peab munder olema ja munder peab olema ühine ja meie rahva maitsele vastav.

Praegu kannavad veel mitmed tuletõrjed oma endiseid veneaegseid mundreid ja mõned üksikud oma maitse järel valmistatud, milledest ei taha lahkuda. Liidu juhatusel ei olnud kavatsust mundrites suurt murrangut luua, mis suuri kulusid nõuaks, vaid aegamööda ühtlustada praeguseid mundreid ja ühes sellega kindlat kava anda nendele, kes soovivad mundreid teha lasta. Selles sihis andsid meile head eeskujuga Soome tuletõrjujad, kes suurel arvul Tallinnas

viibides, ühist mundrit, küvleid ja kuubesid kandsid. Ka kaitseväes kantakse ühist mundrit, ei ole ohvitseride mütsid teist moodi kui sõduritel. Kuid meie tuletõrjes on mütsed ettenähtud mitmesuguseid, musta äärega, punase äärega ja musta pealaega, punase ääre ja valge pealaega, valge ääre ja musta pealaega ja n. e. Oma ettepanekus tahtis Liidu juhatus mütside vahet kõrvaldada. Nende ridade kirjutajal on juba terve mütside kogu olemas. Kui lihttuletõrjuja kandis musta äärega mütsi, sai jaoskonna ülemuseks, tuli musta äärega mütsi asemele punase äärega müts muretseda, edasi peamehe abiks saades tuli valge pealaega müts osta, ja mitu mütsi, sest talvel tuli paksem pealagi ja suvel kergem muretseda ja peale iga tulekahju jällegi uus. Korrapidajaks astudes jällegi uus valge äärega ja kui edaspidi aukõrgendust saab tuleb jällegi ehk uut mütsi kanda. Ka punased lapid — petliitsed — krae otsadel ei sobi mustaäärega mütsidega ja mustastriidest õlalappidega.

Et mitte silmi haavata, tuleks krae otsad ühtlustada mütsidega ja õlalappidega. Nagu sellest näha, ei nõua need väikesed muudatused suuri kulusid, vaid ümberpöörduvalt: mitmesuguste mütside ostmine üksikutele ametmeestele jääks ära.

Praegu kannavad ühist mütsi: peamehed, peamehe abid, esimehed, nende abid ja Liidu Juhatusel liikmed. Kui tähendatud isikud juhtuvad kuhugi ilmuma, näiteks tulekahjule ilma mundriteta ainult vormimütsidega, kuidas võib siis tulekahjul teada, kes seal käskija ja kelle käsku tuleb täita, sest kodukorra järele on ainult peamees ülemjuhataja ja vastutav isik tuletõrje tege-

vuse eest. Praegune mütsi kandmise kord võib vahest segadust sünnitada, mis saatuslikuks võib saada.

Seda arvesse võttes, tegi peakoosolek ehk ta küll esiti mundri täiendamise küsimuse tagasi lükkas, pärastpoole ettepaneku Liidu juhatusel mundriküsimust uuesti läbikaaluda ja peakoosolekule ettepanna.

Kuid kas jõuab Liidu Juhatus seda küsimust põhjalikumalt läbikaaluda, kui tal puuduvad arvamusel kohtade pealt. Peakoosolekul neid arvamisi ei avaldatud. Minu arvamise järele peaksid Liidu liikmed oma juhatusel abiks

olema. Üksikud liikmed — tuletõrje ühingud — peaksid Liidu Juhatusel teatama, missuguseid muudatusi nad soovivad mundrite kavast ette võtta ja siis oleks Liidu Juhatusel kergem oma tööd jätkata.

Isiklikult toetan Liidu Juhatusel ettepanekut mundrite ühtlustamise mõttes ja täiendan seda võimaluse andmisega neile ülemustele, kellele meeldivad kuld õlalapid, neid kanda esitusemundritel.

Loodan, et selle küsimuse kohta mitmelt poolt saaks arvamisi avaldatud „Tuletõrje Teadete“ veergudel. P.

Tegelik võitlus tulevastu.

Ennem kui rääkida tegelikust tuletõrjest — tulekustutamisest — peab tähendama, et siin kõige tähtsam see on, kuidas iga tuletõrjuja, olgu see linnas ehk maal, oma tegevuse vastu on ettevalmistatud. Tuletõrjuja peab alati olema — löögivalmis. Peamees ja ülemad peavad tundma oma ülesannet. Meeskond peab olema hästi väljaharjutatud ja väljaõpetatud. See on esimene tingimine.

Tulekustutuse ja päästmise abinõud olgu alati korras ja tarvitamiskõlblikud. Peamees peab asja tundma ja temal olgu kogu ümbruskonna usaldus. Ta peab juba tegelikkude harjutustega ja kohapealsete vaatlustega tundma õppima kõige rohkem tulekardetavamate asutuste, nagu vabrikute, puuladude äride, apteekide jne. ümbrust, et ta võiks tuleõnnetuse puhul julgelt ja otstarbe kohaselt juhtida tulekustutamist.

Kõigepealt peab tuletõrje peamees oma ringkonnas selles end orienteeruma, kuidas on kusagil veesaamisega lugu. Kui pole veevärki, siis seda raskem on tema ülesanne. Kuidas ja kust võib saada küllaldaselt vett? Kas kraavist, ojast, tiigist, jõest järvest, või kaevust ehk pumbast. Missugune vesi on tiigis, ojas, kas mudane ja limane või selge. Tuleb juba kohaomanikkudega läbirääkida ja selle eest hoolitseda, et tarbekorral kõik korras oleks. Tuleb arvesse võtta, mis teha siis, kui tiigi vesi mudane ja vee kasvusid täis, mis võivad ummistada pritsi, nii et ei saa tilkagi

vett. Mudase ja limase vee juures on kasulik imev voolik mingi vitsadest korviga vette visata. Soovitatav on imevoolikut varustada korgivestiga, mis hoiaks vooliku otsa kesk vett ja ei lase seda vajuda tiigi mudasesse põhja.

Pritsi töötamise kõlblikkust tuleb proovida õige sagedasti, ei tohi rahulduda sellega, et prits töötas korralikult manöövri või ülevaatusel ajal. Peale tulekahju tuleb prits hoolikalt puhastada ja järelvaadata. Suvel kuivavad tihti ventiilide ja torude tihendus rõngad kokku ja võib tulla ette, et prits töötamise juures ei anna tilkagi vett. Talvel jälle võib prits kinni külmada. Kõige sellepärast tuleb iga pritsi, aeg ajalt järele vaadata ja proovida kuidas ta töötab. Kui pritsi hoitakse külmas ruumis, siis olgu pritsi läheduses alati valmis piirituse nõukene. Piirituse tule läbi on kõige hõlpsam ülessulatada külmanud pritsi. Pritsi ülessulatamiseks ei või tarvitada bensiini, sest bensiini tuli on liig vali ja võib pritsi juures mõne metallist osa lahtisulatada.

Kui prits korras, siis tuleb hoolitseda ka selle eest, et redelid, haagid ja konksud ning kõik muu varustus ja abinõud oleksid täiesti korras.

Järgmine tähtsam punkt tegelikus tuletõrjes on aja- ja otstarbekohase signaali seadeldus. Väiksemates kohtades aitavad juba tulekahju-pasunad ja häireaparaadid, nagu „Tyfon“ ja käsi „Sireen“ aparaadid. Need on lihtsad ja veenega oskab ümberkäia iga mees. Suuremates tuletõrjedes

on hädatarvilik, et kõik juhid ja tuletõrjujad oleks ühendatud telefoniga. Selle kõrval olgu muidugi tarvitusel ka tulekahju kellad ja sireenid.

Pritsikuurid olgu igal pool võimalikult valgustatud elektriga. Pritsikuuriga ühenduses olgu vaate torn, samuti olgu pritsikuuri juures ruum voolikute kuivatamiseks. Tarvitusele võetagu vastavad ühendajad (Storz) mille abil võib kasutada ka mitmesuguseid voolikuid. Mehaanilised redelid on kasulikud ka selle poolest, et tarvitavad vähem inimjõudu, mida pole tuletõrjes kunagi üleliia. Autoredelisi ei maksa vähematel tuletõrjedel omale muretseda, aitab küllalt 10—14 meetri kõrgustest mehaanilistest redelitest.

Kui tuletõrjel kõik need eelpool nimetatud asjad korras, võib ta kerge südamega asuda tegelikule tuletõrjele — tulekustutamisele.

Meil tuleb tegemist teha väike-keskise ja suurtulekahjudega. See on üldine mõiste tulekahjude kohta, nii elukutselise kui ka vabatahtliku tuletõrje juures. Tulekahju, mida saab kustutada väikeste tuletõrje abinõudega ilma veevooliku tarvitusele võtmata nimetatakse väikeseks tulekahjuks. Väikest tulekahju saab alguses kustutada vast ühe ämbri täie veega ehk käsitulekustutajaga, Minimaxiga. Igal tuletõrjel olgu suuremate pritside kõrval ka väikseid käsitulekustutajaid ja hüdropulte.

Keskmiseks tulekahjuks nimetame niisugust tuld, mille kustutamiseks jatkub ühest voolikust.

Kõik tulekahjud, kus tulevad tarvitusele võtta mitu voolikut ja muud tuletõrje abinõud, nimetame suurtulekahjudeks.

Tuleasupaiga järele nimetatakse tulekahjusid veel keldri-korra- ja pööningu tulekahjudeks, siis veel need kõige halvemat liiki tulekahjud, kus põleb kogu hoone. Iga tulekahju liigi juures on oma kindlad tulekustutamise reeglid. Keldri tulekahju juures tuleb kõige pealt selgusele jõuda, kas keldril on tulekindlad võlvid, või ainult aampalkidest lagi, kas on võimalik käikusid tulekindlalt sulguda, nii et trepikoda, kui see on ühenduses keldriga, jääks vabaks suitsust ja tulest. Kui on tulekindlad võlvid võib tuld õhjuurevoolu katkestamisega ummukseks lämmitada. Selleks võib tarvitada laudu, mulda, sõnnikut ja muud sarnast materjaali.

Enesestki mõista tuleb kohe alguses kindlaks teha, kas keldris ei viibi mõni inimene, kes päästmist vajab.

Kui on keldril aampalkidega lagi, siis tuleb viibimata anda rohkesti vett. Sellejuures tuleb hoolt kanda värsket õhu juure voolu eest, et joahoidja mitte suitsu ja kuumuse käes ei lämbuks. Samuti hoitakse sellega ära plahvatuse hädahoold. Petroleumi ja muu sarnaste ainete põlemise juures, mida harilikult keldris alal hoitakse, ei tarvitse kogeenud tuletõrjajal kartust olla, iga tuli kustub veega, kui seda on küllalt rohkesti. Iseäranis ettevaatlik tuleb olla apteekide ja rohukaupluste keldrite juures, seal võivad hõlpsasti tekkida mürgised gaasid ja aurud, mille juures töötamiseks vaja tarvitusele võtta suitsu ja gaasi masked. Siin tuleb ka meeles pidada, et on aineid, mis süttivad vee läbi, ehk mille juures nagu karbiidi juures, vee läbi sünnivad põlevad gaasid.

Pealmise korra tulekahju juures tuleb selgusele jõuda, kus kohas tuli alguse saanud, kas eluruumides, kaupluses või ladus, või on tuli süttinud vigase ahjulööri või muu kütte rikke läbi. Kõigepealt tuleb mõelda elanikkude julgeoleku peale, ja vaadata kas tuli ähvardab trepikoda või mis teist korda. Ühel ajal tuleb kiiresti sisse viia veevoolik ja ülesotsida tulesüda või tulepesa. Kui see on leitud, siis kiire ja tugeva veandmisega tuli kustutada. Sellejuures tuleb hoiduda vee kahjude tekitamise eest.

Tulekustutamine pööningu ja katusekordadel nõuab võimsat tegutsemist ja ettevaatust. Kui selle juures trepikoda tule ähvarduse all ehk tulevõimuses, siis tuleb viibimata ülesseadida mehaaniline redel ja redelikaudu vee juhe ülesviia. Üldisel suurtulekahjul tuleb vett anda niipalju kui võimalik, et tule üle käskijaks saada. Samuti tuleb valvata ja takistada tule levinemist naabri majade ja ehituste peale. (Tulekahju juures ei tule tähele panna maja või varanduse omaniku käske, mida päästa, või kus kohast kustutada. Käsuaandmine tulekustutamisel on peamehe asi).

Igal aastal hävineb tules miljonite kroonide eest inimeste varandust, tuletõrjel on küllalt tööd, et seda kahju vähendada. Kuna uuem aeg tuletõrjujatele suuri nõudmisi esitab, siis kõige rohkem nõutakse tuletõrje peamehelt. Kes selle vastutusriikka ameti oma peale

võtab, peab põhjalikult tundma õppima tulekustutamise viisid ja abinõud. Seda eesmärki võib saavutada ainult siis, kui peamees iga harjutuse ja koosoleku eel end tarvilikult valmistab ette, tellib ja loeb tuletõrje kirjandust, käib hoolikalt tuletõrje kongressidel ja päevadel, võtab osa tuletõrje juhtide kursustest jne.

Iga tuletõrjuja ja iga tuletõrje ülemus

kes vabatahtlikult oma peale võtnud ülesanded, mis kasuks ja õnneks oma ümbruse, oma kaaskodanikkudele, abiks ligemistele õnnetusekorral, täitku oma kohuseid alati ustavusega ja hoolega meelespidades tuletõrje lipukirja „Üks kõige eest, kõik üheest, Jumala auks ja ligemisele abiks.

(Brandmeister Hentscheli kõne järele.)

Kuninglik Belgia Tuletõrje Liit soovib ühendusesse astuda Eesti Tuletõrje Liiduga.

Belgia Tuletõrje Liit on kirjaga pööranud Eesti saatkonna poole Pariisi. Kirjas teatab Belgia Tuletõrje Liit, et tema soovib Eesti Tuletõrje Liiduga astuda läbikäimisesse. Belgia Liit on juba varemalt sarnase sooviga Eestisse kirja saatnud, kuid see on sattunud võõrasse kätte. Eesti saatkond tegi Belgia tuletõrje Liidu soovi Eesti Tuletõrje Liidule teatavaks. Viimasel juhatusel koosolekul otsustas Eesti Tuletõrje Liit Belgia Tuletõrje Liiduga läbikäimisesse ja kirjavahetusesse astuda, saata neile „Tuletõrje Teated“, Liidu 10 a. juubeli album ja Tuletõrjuja käsiraamat.

Hoolsusmärgi saaja.

Liidu juhatusel koosolekul 22. oktoobril s. a. otsustati anda Tallinna-Sadama vabatahtliku tuletõrje ühingu liikmele August Grafile kuldmedal.

Uued Liidu liikmed.

Liidu juhatusel koosolekul, 22. oktoobril võeti uuteks Liidu liikmeteks järgmised tuletõrje ühingud:

Ulila vabat. tuletõrje ühing	56.	liikmega
Heimtali „ „ „	38	„
Kurna „ „ „	50	„
Keeni „ „ „	—	„

Tuletõrje ühingud muretsevad omale ajakohaseid tuletõrje abinõusid.

Simuna vabatahtlik tuletõrje ühing muretseb omale hiljuti Tuletõrje Liidu kaudu mootorpritsi „Gustav Evald'i“ vabrikust. Läänud suvel oli Simunas suurem tulëkahi, mille kustutamisele abiks tõttas ka naabri — Väike-Maarja tuletõrje oma mootorpritsiga. Väike-Maarja meeste mootorpritsi võimsat ja tagajärjekast töötamist nähes, tulid

Simuna mehed otsusele — omale ka muretseda mootorprits. Nüüd on see otsus juba teostatud.

Tarvastu-Mustla tuletõrje ühing oma viimasel peakoosolekul otsustas kiire korras muretseda üht tugevajõulist kerget veoauto alust (shassii) ja sellele ehitada veereservuaar ja platvorm, kus ruumi leiaks meeskond, üks prits, redelid, voolikud ja muud tarbed. Peakoosolek määras selleks juhatusel 3750 kr. krediiti.

Need on rõõmustavad nähtused, kui ühingud muretsevad omale ajakohaseid tuletõrje abinõusid. Maal on kiire abi veelgi tähtsam kui linnas, sest seal on vahemaad suuremad kui linnas. Autod võimaldavad kiiresti tulekahju kohale jõuda ja mootorprits kindlustab kiire ja võimsa abi, kui aga vett on saadaval.

Liidu juhatusel tegevusest.

Juhatusel koosolekul, 22. oktoobril otsustati võlgu müüdnud kauba pealt ühe kuu möödumisel arvata juure harilikud panga protsendid. See otsus hakkab maksma 1. detsembrist s. a.

Samal koosolekul otsustati, arvesse võttes, möödunud peakoosoleku otsust, pöörata kohtu ja siseministri poole ettepanekuga, et abirahade jagamine saaks nagu enamaltki otsustatud Liidu juhatuses ühes siseministeriumi esitajaga.

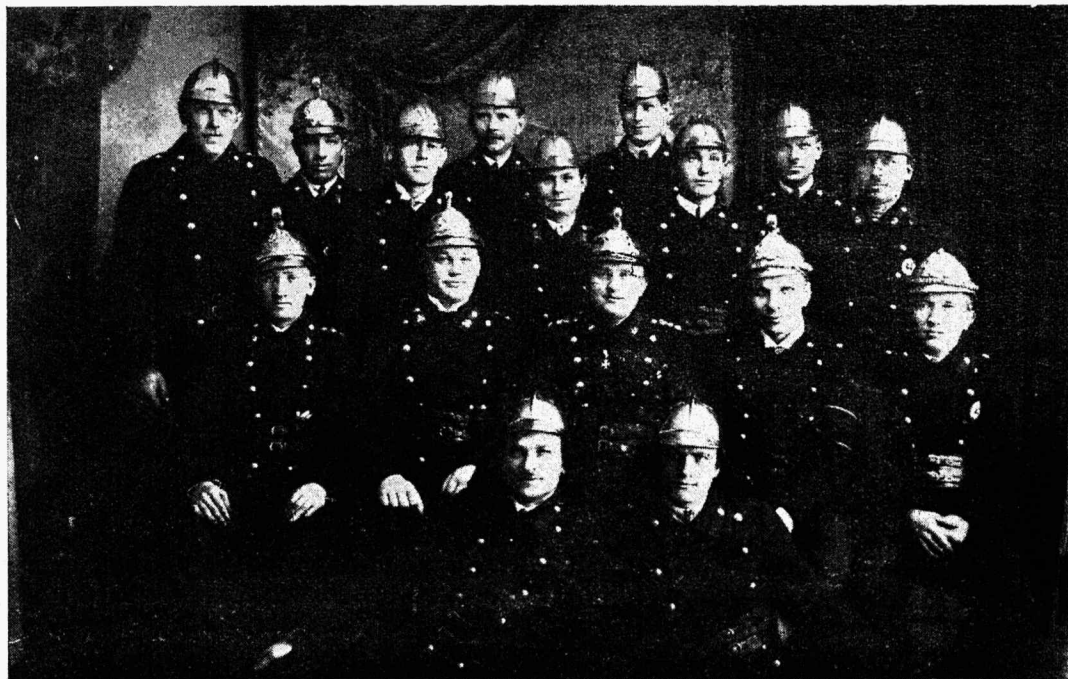
Kuna Liidu ladu tegevus ühtlugu suureneb ja laduruumid kitsaks kipuvad jääma, otsustati laduruume juure muretseda. Praegu on võimalik ladu taga, samas majas asuvat ruumi hinnaga 50 krooni kuus üürida. Otsustati see ruum ära võtta.

Läti Liidu poolt Eesti Tuletõrje Liidule 10 a. juubeli puhul kingitud hõbekarika ja teiste väärtasjade hoidmiseks. Liidu kantselei ruumes, otsustati teha lasta selleks klaas kapp.

Kilingi-Nõmme V. Tuletõrje seltsi mootor-jaoskond.

1927. a. sügisel muretses selts alevivalitsuse ja ühingute kaasabil „Rosebauer'i“ mootorpritsi ühes 500. m. voolikutega. Pritsi kohale jõudmisel asutati uus jaoskond, kuhu liitusivad

mis arvatavasti on kaasa aidanud, et jsk. käesoleval aastal Üleriiklise Tuletõrje Liidu juubeli puhul korraldatud mootorpritside võistlusel tuli veandmise kiiruses esimesele kohale.

Istuvad vasakult paremale: Peamehe abi Jaan Vabrit, jsk. ülem Nikolai Paltmann, peamees Eduard Rossman, jsk. ülema abi Nikolai Jakobson ja varahoidja Juhan Sonk.

paljud seltskonna tegelased ja teised, nii et pea kasvas jaoskond 30. liikmeliseks.

Sihi-kindla ja energilise juhatuse all on jsk. lühikese aja jooksul kujunenud üheks elujulisemaks. Jaoskonnas valitseb kord, üksmeel ja kindel töötahe,

Jaoskonna juhatajana on asutamisest saadik püsinud N. Paltmann ja abina mootorist N. Jakobson, nende isikute senine eeskujulik tegevus kindlustab, et jaoskond jätkab täiel määral oma arendamist ja kindlustab alevi kodanikkude varanduse kaitset.

Tulekahjust Järva Jaanis.

Öösel 11/12. oktoobril hävitas tuli Järva Jaanis laua vabriku, jahu veski, tärglise vabriku ja osalt villa vabriku, Üldine kahju ligi 35 mil. senti, seega üks suurematest tulekahjudest Eestis.

Tähendatud vabrikud asusid ühisel maaalal üksteise lähedal paar kilomeetrit eemal Järva Jaanist ja alevikust. Kolm nädalit enne tulekahju käis tööstuse komisjon vabrikuid üle vaatamas, muuseas ka kohapealseid tuleärahoid-

mise ja tulekustutamise abinõusid. Ülevaatusel juhtis kohalik tuletõrje peamees komisjoni tähelepanu puuduliku tulekaitse peale. Komisjon sellepeale vaatamata andis luba tööstuse algamiseks, kohustades kõrvaldada väärnähtusi 10. oktoobriks ja 11. oktoobril põlesid vabrikud maha. Kas olid tulekaitse abinõud seks päevaks korda seatud, seda selgitab juurdlus, kuid soovida, tuleks, et tööstuste ülevaatusel tuletõrje esitajad rohkem rõhku paneksid tulekaitse abinõude korraldamise peale.

Ungari tuletõrje.

Tuletõrje asjanduse arenemine Ungaris pidas sammu iga teise lääne riigiga ja jõudis neist mõnikord uuendustega ettegi, milliste tähtsus nende mõjus tunda on. Küll on välismaa ühingu- ja ühingutest 1666 a. Londonis asutatud tuletõrje vanem kui Ungari oma; samuti ka Baselis 1680 a. moodustatud tuletõrje ja Pariisis 1716 a. põlvnevat sõdurite tuletõrje on vanemad kui nendele vastavad Ungari asutised, aga juba 18 a. saja keskel näeme Ungari tuletõrje jälgi, küll mitte veel sarnasel kujul nagu korrapärased vabatahtlikud tuletõrjed, vaid kujul nagu olid organiseeritud gilded. Selle näitena võib esineda üks Gyõri linna kustutus-ühing 29. maist 1749 a. Hiljem, 1759., kujuneb Viinis krupp kutselisi tuletõrjujaid.

Esimesele Euroopa vabatahtlikule tuletõrjele, Amsterdamis üliõpilaste poolt moodustet, järgneb nii umbes mõne aasta pärast Ungaris; Debreceni linna üliõpilaste tuletõrje, missugune ka esimene vabatahtlik tuletõrje Ungaris on. Selle järele asutatakse, puhtasti vabatahtliku põhitooniga, 1834. aastast hingtsev kodanikkude tuletõrje Aradis ning järgmisena laevavabrikute tuletõrje Obudas. Aastast 1866 alates, pärast Soproni linna vabatahtliku tuletõrje asutamist, said alguse terve rida teisi tuletõrjeid, millised 1862 a. alanud organiseerimise tagajärjena 1870 a. tuletõrje liiduks ühendati.

Üks seaduslik määrus, missugune sundlikuna kirjutatakse ette tuletõrje organisatsioonidele, on ministeriaal korraldus nr. 53.888 aastast 1888. Varasemad korraldused, nagu keiserlik käsk 1788. ja 1859 a., valitsuse käsk 1808. ja 1857 a., tuletõrje politsei korraldus 1838 a. jne., milledega muidugi arvestavad ka ainult varasemad tuletõrjed, ei anna üldmäärusi tuletõrjete kohta.

Valitsuse määrus aastast 1888. määrab kindlaks kolme liiki tuletõrjed: kutseline-, vabatahtlik- ja sunduslik-tuletõrje. Seal, kus ei asu ei vabatahtlikke ega kutselisi tuletõrjujaid, määrus kirjutab ette sundusliku tuletõrje asutamise, kuhu kuuluksid küla- ja 20-dates ja 40-dates aastates mehed. See määrus ütleb kõige pealt, et tuletõrjujaid tuleb vaadata kui ametlikke isikuid.

See määrus sai aga ainult osaliselt läbi viidud, sest et ei leidund vastavaid kontrollivaid isikuid ja selle juure kutsutavad ametnikud — nagu ülemkohtunik ei suutnud oma ülesandega hakkama saada. See puudus muutus päev-päevalt tunduvamaks. Seltskondlikul teel organiseeritud tuletõrjeinspektorid ei saavutanud ka mitte oodatavat tagajärge. Siseministerium ja tuletõrje liidu asjatundjad asusid paljudesse kohtadesse revideerima; nad reisisid läbi terve maa ja selle reisu tulemuseks oli uus määrus antud välja siseministeriumi poolt, missugune ka praegustele tuletõrje organisatsioonidele põhjaks on.

Iga linn ja iga küla on kohustatud enam-vähem praegusaja nõuetele vastava tuletõrje muretsema.

Tuletõrje varustuse järele jagatakse linnad ja külad viide kruppi.

Esimesse kruppi kuuluvad külad, kus vähem kui viiskümmend maja. Nad on kohustatud omama vähemasti ühe priitsi, kahe 80. millimeetrilise tsilindriga, 60. meetrit pressvoolikuid ja 8. meetrit imevoolikuid, siis veel ühe haagi, kaks heinahangu, üks petroleumi tulilont või lamp, üks kirves, kaks ämbrit ja üks 20. ruutmeetriline telgiriie.

Teise kruppi kuuluvad maaalad, kus 50 kuni 300 elumaja. Nende priits peab olema kahe 100. millimeetrilise tsilindriga, vähemasti 160 liitrit vett minutis andma ja veejuga 26. meetri kaugusele ulatama. Varustus koosneb 100 meetrist pressvoolikust, neljast kahe meetri pikkusest imevoolikust, kahest käsi-priitsist, haamrist, tarvilikkudest kruvidest jne. Pääle selle on veel tarvilikud üks veevaat 500. liitrilise mahutavusega, kaks haaki, kaks kirvest, kaks heinahangu, kaks lampi, kuus ämbrit ja kaks 20. ruutmeetrilist telgiriie. See on minimaalseim varustus, aga kui kontrollivad isikud leiavad vajaliku varustuse paljundamise, siis võib selle teha ka sunduslikuks.

Kolmandasse kruppi kuuluvad 300—700. elumajaga külad. Need peavad omama kaks priitsi vastavalt teisele krupile ja ka sama varustuse, s. t. 200 meetrit pressvoolikuid, siis veel vähemasti kolm 20. ruutmeetrilist telgiriie.

Neljandasse kruppi kuuluvad kohad majade arvuga 700—1000-ni. Nad on kohustatud omama kolm pritsi, 300 m. voolikuid, üldise vajaliku varustuse ja veel ühe telgiriide enam. Siin võib ka linna administratsioon vajalikke muudatusi ette võtta.

Viiendasse kruppi kuuluvad linnad ja külad, kus enam kui 1000 elumaja. Siin ei ole kindlaid määrusi tulekustutus abinõude muretsemise kohta, kuid muidugi peavad nad omama rohkem varustust, kui eelmised neli kruppi. Küll puuduvad siin määrused, kuid nad on siiski kohustet omama mootor- ja autopritse. Ka on siseministril õigus kohustada linnu ja külasid oma eelarves teatavaid summe määrama tulekustutus abinõude muretsemiseks.

Päale selle võib kohustada iga vabrikut, veskit, suuremat tööstust jne. muretsema vajalike kustutusabinõusid.

Kustutusabinõude muretsemise kohta on olemas veel üks üldine seadus, nimelt: Iga linn ja küla on kohustatud muretsema oma nõuetele vastavad hoiupaigad kustutusabinõudele ja selleks tarvilikud summad eelarvesse võtma. . .

Pritside ühtlus Ungaris on korraldet määrusega ja pritsi muretsemisel tuleb arvestada sellega. Ka voolikute ja ühendajate ühtlus peab alluma määrusele, missuguse otstarve on see, et tulekahju juures tegutsevad tuletorjed vastastikku oma voolikuid kasutada võivad.

Nagu juba öeldud on Ungaris kolmesuguseid tuletorjujaid: elukutselised, vabatahtlikud ja sunduslikud tuletorjujad. Nende kolme vahel pole kindlaid piire ja nagu üleminekuks on tekkinud veel arvurikas hulk tuletorjujaid, kes ei ole ei kutselised ega ka vabatahtlikud, nagu vabrikute, mõisade jne. tuletorjujad.

Kutseliseks tuletorjeks nimetatakse ametlikult asutatud palgalist organisatsiooni mis seisab ühe vastava kutseharidusega ülema juhatuse all ja mis ainult kustutus ja päästmistööst osa võtta võib ja mida ei tohi kasutada teisteks mitte sarnasteks ülesanneteks. Kutselise tuletorje peaks asutama ja ülalpidama iga iseseisev linn. (Ungaris on 11 iseseisvat ja 45 omavalitsusega korraldatud linna.) Tuletorje suuruse määrab linn, kuid selles ei tohi vähem olla kui kaheksa liiget.

Kui siseminister leiab, et tuletorje ei vasta tarvidustele, võib ta tarvilisi korraldusi teha.

Kutselise tuletorje ülem võib ainult isik olla, kes keskkooli hariduse omab ja tuletorje kursused läbiteinud (kursused kestavad kuus kuud) ja tuletorje ülema katseaja tagajärjekalt läbi teeb. Iseseisva linna tuletorje komandant võib olla isik, kes päale tuletorje ülematelt nõuetavate kohustuste veel ülikooli läbiteinud. Aukraadid kutseliste tuletorjete juhtidel on: Ülemkomandant, komandant, tuletorje ülem (tuletorje ohvitser), tuletorjeülema abi: Tuletorjeülema abiks ehk tuletorje allohvitseriks võib saada isik, kes põhjalikult omab teoreetilised ja praktilised teadmised oma ülemuse kaudu.

Iga küla või alev, kus on umbes kolmsada elumaja, peab ülalpidama, igal ajal valmisoleva, vähemalt kahest mehest koosneva valvesalga.

Vabatahtlik tuletorje moodustatakse korralikkudest kohalikkudest elanikkudest. Vabatahtliku tuletorje arenemise ja abisaamise eest hoolitseb kohalik ametkond. Oma juhi ja ülemad valivad nad ise, aga nende staapi kuulub ametlikult üks linna või alevi nõukogu liige, ehk ülem notaar külas. Suuremates linnades võib peale kutselise tuletorje ka vabatahtlik tuletorje asuda. Vabatahtliku kui ka vabrikute tuletorje peameheks valitakse ainult neid, kes vastavad kursused tagajärjekalt läbiteinud ja vastavad tunnistused omavad. Kursus kestab vähemalt kaks kuud ja linnad, nagu Debrecen, Győr, Miskolc jne. on kohustet sarnaseid kursusi korraldama, kuhu siis iga ringkond küla või alev, saadab vähemalt kaks osavõtjat. Nende reisi ja ülalpidamise kulud kannab linn ehk ringkond (komitatsh). Ka vähemad linnad võivad tuletorje kursusi korraldada, kui neil vastavad tuletorjeabinõud olemas ja kursuste korraldamine ainelisi raskusi ei tee. Kursused seisavad siseministri kaitse all.

Sunduslik tuletorje peab leiduma igas kohas, kus ei ole ei kutselist ega vabatahtlikku tuletorjet. Sunduslik tuletorje organiseeritakse järgmiselt, iga viiekümne elaniku kohta olgu üks tuletorjuja, üldine arv ei tohi aga vähem olla kui 15 meest. Nende varustuse, ameti tunnismärkide ja tee-

nistuse juures ettetulevate kulude eest peab hoolitsema vastav küla ehk kogukond.

Sundusliku tuletõrje liikmed moodustatakse meestest 20–40 aasta vanuseni. Sellest teenistusest vabastamise otsustab kohalik ringkonna ülemkohunik. Sundusliku tuletõrje ülem (komandant) valitakse küla nõukogu poolt, teised ülemad nimetab komandant.

Maakonna (Ungaris krahvkonna ehk komitaats) tuletõrje eesotsas, tuletõrje kontrollimiseks, seisavad maakonna tuletõrje inspektorid. Iga maakond (krahvkond) moodustab Ungaris oma ette tuletõrje piirkonna, missuguse revideerijaks on maakonna tuletõrje inspektor. Maakonnas asuvad tuletõrjed peavad ühinema tuletõrje liiduks. Liit juhib seltskondlikke tuletõrjete organisatsioone nende ja majanduslist elu. Liidu juhtiv nõukogu valitakse üksikute tuletõrjete poolt, aga liiduesimehe koht kuulub seaduse järele maakonna (krahvkonna) kõrgemale ametnikule.

Maakonna liit saab toetust valitsuselt ja ka üksikutelt tuletõrjedelt. Maakonna tuletõrje inspektor ei kuulu liidu liikmete hulka, aga ta võtab liidu juhatuse koosolekutest asjatundjana osa.

Iseseisvate linnade piirides valvab linna tuletõrje komandant tuletõrje inspektorite tegevuse järele.

Tuletõrje inspektor on maakonnas tuletõrje asjus ametlik nõuandja. Tema ülesanne on korralduste tegemine üksikutes kohtades, tuletõrje organiseerimine ja tuletõrje asja edendamine, kohapäälsete juhtide ja tuletõrjete kontrollimine, varustuse ja tuletõrjeabinõude ülevaatamine jne. Üldiselt, valvamine selle üle, et tuletõrje abinõud korras oleks ja et tuleõnnetuse puhul kiire abisaamine oleks kindlustatud. Tuletõrje inspektorid on kohustatud poole aasta jooksul vähemalt üks kord kohapäälseid tuletõrje organisatsioone külastama ja kogukonna esimehele

esitama leitavad puudused, korralduste tegemiseks, samuti informeerima maakonna ülemaid (ülemkohunikke), tuletõrjeasjanduse seisukorrast.

Maakonna tuletõrje inspektorite üle seisab ametliku ülevaatuse seisukohalt Ungari Tuletõrje Liit, kelle juhatuse liikmeks kuulub ametlikult siseminister. Ungari Tuletõrje Liidu nõukogu koosneb viiekümnest liikmest, keda valitakse nelja aasta peale. Asju ajab hõlplikult Liidu juhatuse, kuid tähtsamaid küsimusi otsustab nõukogu.

Umbes niiviisi on Ungari tuletõrje korraldus seaduse ja määruste järele ettenähtud. Tegelikult on Ungaris 3468 linna ja aleviku kohta (nendest on 1854 kohas vähem kui 1000 elanikku) kaheluhandel enam vähem korralikult organiseeritud ja varustatud tuletõrje olemas. Külades ja alevikkudes alla 1000 elaniku, on tuletõrje organiseerimine ja varustamine käimas.

Kutseline tuletõrje pole ka veel kõigis linnades vastavalt organiseeritud. Paljudes linnades on hästi organiseeritud vabatahtlikud tuletõrje ühingud, kelle eesotsas seisavad, tuntud ja mõjukad linnakodanikud kes peavad ülal ka teatud arvu palgalisi kutselisi tuletõrje ametmehi. . . Puudust tuntakse kutseliste tuletõrje juhtide järele, kuid seda puudust kõrvaldab tuletõrje ülemate kursused. Ka maakonna tuletõrje inspektori amet pole veel igal pool täielikult läbiviidud, paljudes kohtades puuduvad iseseisvad tuletõrje inspektorid, nende kohustusi täidavad tuletõrje komandandid, kes ühtlasi ametis teises paigas.

Veel kulub paar aastat ära, siis on Ungari tuletõrje nii korraldatud nagu see üleriikliselt ettenähtud. Ungari valitsus tunneb tuletõrje tähtsust ja ei pörka tagasi kulude eest, et tuletõrjet ajakõrgusele organiseerida, teades, eteeskujulikult organiseeritud tuletõrjesse mahutatud kapital kannab häid protsente.

Ühest tulekahjust hilisemas Tallinna minevikus.

Missuguste hädaohtudega tuletõrjel mõnikord tegemist näitab järgmine lugu.

1917 aasta lõpp ja 1918 a. algus on tuntud enamlaste võimu aastatena. Vene sõjavägi oli väsinud ja lahkus omapead Venemaale. Endiste Tallinna-Vene polkude seisukoht oli teadmata, need ise korralageduses uppumas.

Eesti polgud olid küll asutatud, kuid maal laiali. Enamlaste võimumehed olid kindlasti ametis punakaardi asutamise ja sinna võeti vastu päritolejaid kõige alamast põhjakihist. Vene kroonupüsse ühes laskemoonaga jagati välja rohkel määral ja nii püssid kui ka laskemoon asusid igal mehel kodus. Punakaart pidi olema enamluse kõige truim kaitsja, sest teised kaitsjad, vene madrused, kippusid koju. Ja esimesed võimuavaldused, nagu poliitilised, läbiotsimised kodanlaste vastu linnas, majanduslised, maateedel toiduainete äravõtmised, kui ka mõisnikkude vangistamised, nende vahimine Tallinna elevatoris ja maalt ärasaatmised, sündisid punakaardi kaudu, sest selleaegses miilitsas olid sisemised käärimised ning viimane ei suutnud midagi ära teha. Kui siis punakaartlasi Keila sakslastele vastu saadeti ja need seal isegi vastu hakkasid, sündis sakslaste tulekul äge põgenemine; punakaartlased lasid jalga Venemaa poole, kes suutis. Sõjariistad ja laskemoon peideti ehk visati endast ära. 1918 a. kevade oli iseäraline sellepolest, et siis lume sulamisel aiaäärest, kraavidest j. m. sinna peidetud laske-riistu ja laskemoona nähtavale tuli väga palju, mis saksa võimude poolt ära võeti. Kuid kõiki sõjariistu ja lakemoona ei suudetud siiski hoonetest eemaldada. Üks kuu enne okupatsiooni vägede Tallinnast lahkumist, 5. oktoobril 1918 a. kell 7 öhtul läksid Kungla ja Kopli tänava nurgal korruga viis elumaja

põlema, põlesid maani maha ja peavarju kaotasid umbes 70 perekonda. Nimetatud majad on alles tänini ülesehitamata. Tulekahjul viibisid ka kindral Seckendorff ühes oma staabi ohvitseridega. Põlemise ajal hakkas korruga ühest majast püssipaukude pragin, nagu oleks seal kuulipilduja töötamas. Tuletõrjujad, kes pea terves vabatahtliste koosseisus kohal, olid sunnitud pragisemise kohal vee andmist katkestama, et mitte kuuli kehha saada. Et aga päästjaid ja appiminejaid põlevast hoonest kuulide rahe vastu võtab, see oli üllatus, mida kunagi varem tulekahjude juures polnud nähtud. Kuid siinsamas selgus ka asi: Ühes põlevas majas olid elanud mitu punakaartlast, kes ise Venemaale põgenenud, kuid kes endisesse elukohta palju laskemoona püssipadrunit kujul maha jätanud. Ühes sellega tekkis kahtlus selle üle, et majades veel palju püsse ja laskemoona varjul on, mis hädaohlikuks saada võivad tulekahjude tekkimisel.

Nädal hiljem andis Tallinna komendant maior v. Schimpf käsu: kõik Tallinna agulite elumajade korterid, kus arvatavasti punakaardid elamas, läbi otsida. Selleks koguti ühel hommikul Kopli tänaval asuvate punaste kasarmute juure paar kompaniid saksa jalaväge ja selleaegne Tallinna politsei kokku, kus siis ühiselt alevite majade läbiotsimist alati. Läbiotsimine kestis terve päeva ja andis tagajärjena ainult kümme kond vene-püssi ja mõnisada padrunit. Kuid seda rohkem leiti hoo-videsse, tänavatele, kraavidesse, prügikastidesse, pööningutele j. m. äravisaatud püsse ja padroneid läbiotsimisele järgnevail päivil, mis tõendab, et läbiotsimist siiski toimetati enam moe kui hoolsuse pärast. M. M.

Küsimus ?

Palun seletust, kes võtab tuletõrje paraadi vastu, kui koha peal ei ole kõrgemaid riigivalitsuse esitajaid, kas ühingu esimees või komando peamees, Vastus: Põhikirja § 39 järel juhatab komando peamees ja kodukorra § 54 põhjal on peamees ainukene ülalpidaja komando tegevuse kohal ja vastutab oma tegevuse eest.

Sellest selgub, et paraadil peamees juhatab komandot ja paraadi vastu võtma peab keegi teine. Kui koha peal kõrgemaid riigivalitsuse esitajaid ega tuletõrje Liidu juhatuse liikmeid ei ole, siis peaks paraadi vastu võtma ühingu esimees ehk tema asetäitja. Peamees, kui alaline juhatuse liige, võib ka asetada esimeest ja sel puhul juhatab komandot peamehe abi.

Mõnda Raasiku vabatahtliku tuletõrje ühingu tegevusest.

Raasiku Vabatahtlik Tuletõrje ühing on asutatud 20. juunil 1927 a. — kuid algas tegevust alles käesoleva aasta märtsi kuu lõpu poole. Ühingu liikmete arv ulatub 159 peale. Juhatusesse kuuluvad: Jaan Kriitberg — esimees, Arno Kärner — peamees ühtlasi ka sekretäriabi, Oskar Viitsur — sekretär, Johannes Toom — laekur, Aleksander Kõrgemäe — laekuri abi (kohalik vallavanem) ja Aleksander Lass — esimehe abi.

Ühing on suutnud selle mõne kuuga juba 4 käsipritsi töökorda seada ning vee kohale vedamiseks 5 suurt veeami soetada. Komando koosseisu kuuluvad 5 käsipritsi jaoskonda, korrapidajate ja ronijate-päästjate jaoskonnad. Vee vedamise otstarbeks on asutatud jaoskondade juure erirühmad. Peale selle on igas jaoskonnas üks sanitaritaviliste arstimisvahenditega, kes alluvad vanem sanitarile. Tuletõrje kiireks alarmeerimiseks on jagatud vald ringkondadesse — laiemates ringkondades asuvad pasunad ja üks suur kell — väiksemates ringkondades on kasutada telefonid ja käskjalad. Käesoleva pooleaasta kestel on komando korraldanud rea üldõppusi — läinud kuul korraldati ka proovi alarm — mis hästi õnnestus.

30. septembril tuli komandol esimene tule proov läbi teha — kus suudeti tulele piir panna. Ühingu tuleviku kavas on pitsikuuride ehitamine, mootorpitsi muretsemine ja valla kaardi valmistamine, millel oleks ära märgitud kõik veesaamise kohad ja vee kogu suurused. Sarnane kaart on väga tarviline. —X—

Jägala ja Raasiku Tuletõrjede ühine harjutus ja võistlused.

29. septembril s. a. korraldasid Jägala ja Raasiku Tuletõrjed Harjumaal, ühiselt harjutusi ja manöövri Jägalas, kahurväe laagripitsil Kehra jõe kaldal. Ilmunud olid 8 käsipritsi oma meeskonnaga ja Jägalatuletõrje muusikakoor.

Peale manöövri korraldati võistlused kiiruse peale veeandmises, Tallinnas korraldatud võistluste kava järele, mis väga hästi õnnestusid. Võis tähele panna tuletõrjajate head tahtmist töötamisel ja suurt huvi asja vastu. Kohale olid tulnud mõle-

mad tuletõrjujad 6 km. kauguselt ja mõned jaoskonnad veel kaugemalt, kuid väsimust ei olnud näha, Manöövri viibisid kogu aeg Tuletõrje Liidu instruktor A. Pirker, kohalik politsei komissar h-ra Jonson ja laagriülem major Lessel.

Ilusa sooja ilma tõttu oli kõikide meeoleolu väga hea. Oleks väga kasulik, kui ka mujal saaksid korraldatud ühised harjutused ja võistlused ümbruskonna tuletõrjetele. Väljamaal tehakse seda järjekindlalt heade tagajärgedega. Tuletõrjed õpivad ühisel tööil ühte-teist lähemalt tundma ja võistlused ergutavad neid kiiremale tööle.

Möödunud aastal korraldati ühiseid harjutusi Puka alevikus Valgamaal ja Kadrinas Virumaal.

Tõesti sündinud lugu.

Soome tuletõrje ajakiri „Palovartija“ toob järgmise tõesti sündinud loo:

K. linna piiridest väljaspool juhtus ühel ööl kasgil suvilas tulekahhi. Telefoneeritakse linna tuletõrje komandole. Sealt vastab valvekorral olev tuletõrjuja: „Kuulen, ah soo tulikahi on K. külas, see on linna piirkonnast väljaspool. Peab küsima tuletõrje ülemalt.“ Kõlistatakse tuletõrje ülemale, vastab tema abiline: „Ülem on suvehpuhkusel. Mina ei või asju otsustada, tuleb küsida tuletõrje- ja vee komisjoni esimehelt.

Kõlistatakse sinna.

Tuletõrje ja vee komisjoni esimees: „See on keeruline küsimus, parem oleks kui kõlistaksite rahaasjanduse osakonna juhatajale.“

Rahaasjanduse osakonna juhataja:

„Mis? Milles on küsimus! Miks kõlistatakse keskööl. Kas linna tuletõrje komando võib sõita linna piiridest väljaspoole? Ei mina nii äkitselt või kindlat vastust anda. Homme on rahaasjanduse komisjoni koosolek, ma võtan seal selle küsimuse arutamise alla. Mis? Praegu põleb? Kõlistage pitsimajja. Nemad ei taha tulla? Minul pole selle vastu midagi...“

K. linna auks peab ütleva, et tuletõrje siiski tulekahjule sõitis, kuid kahjuks liig hilja — maja oli juba maha põlenud.

Siia peab juure lisama, et umbes sarnane lugu juhtus ka ühes meie linnas, kuid seal jõudis tuletõrje siiski veel õigel ajal kohale.

Tähelepanuks ühingute esitajatele!

Kõik ühingute esitajad, kes Liidu korteri komisjoni kaudu said näituse ja Liidu koosoleku ajal võõrastemajades korteri, palutakse kiires korras oma korteri arved ära õiendada. Maksuta korterit saadi ainult ühiskorterites, kuna võõrastemajade arved igal ühel omal tulevad tasuda. Arve suurust saab teada Liidu kantseleist.

Liidu juhatus.

Kõigile tuletõrje ühingutele!

Palutakse kõiki neid vabatahtlikke tuletõrje ühinguid, kes lasid oma tegelaste ehk ühingu maja piltidest klisheed valmistada Tuletõrje Liidu Juubeli albumi jaoks, klishee valmistamise kulud ära tasuda. Liidu juhatuse otsusel saavad kõik ühingud kelle pildid ilmusid albumis ühe eksemplari „Juubeli albumi“ maksuta. Tellige oma liikmetele mälestuseks juubelialbumeid.

Liidu juhatus.

Hinnakiri

Üleriiklise tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
 3 ude kohta.

62

HAGERI vabatahtl.
 tuletõrje

, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk	11.—	Signaal-pasunad, suured 42 sm. tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " 14 cm. . . . "	1.50,
Hüdropult vasest "	30. ja 40.—	" " 17 cm. . . . "	1.80
" plekist "	12.50	" " 180/mm. 2 hääl . . . "	4.25
Isoleer-tangid "	2.50	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1.50
Karabiiner suur "	4.25	Turva prits Nr. 4 (hüdropult) plek . . . "	38.—
" keskmine "	2.50 ja 3.50	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . "	—,50
" väike "	—,90	" " väikesed, hõbet. "	—,35
Karguprits "	60.—	" " jaoskonna I—V, R. W. . . . "	—,28
Kiivrid meeskonnale "	11.50-13.—	Auto-märgid "	—,60
" ronijatele "	13.—	Tõrvikud "	—,85
" ülematele "	17.—	Veetorujuhe 2" vindingu ehk Storz . . . "	20.—
" peamehele "	18.—	" " 2 1/2 Storz "	22.—
Kiivri embleem "	2.—	Voolikud-spiraal 38 mm (1 1/2) meet. . . "	6.50
" roset "	.50	" " 44 " (1 3/4) " "	7.50
Kirves, paraadi "	20.—25.—	" " 52 " (2) " "	8.—
" töömehe, varreta "	3.50	" " 57 " (2 1/4) " "	9.—
" " varrega ja vask- "	8.—10.—	" " 63 " (2 1/2) " "	12.—
rõngaga "		" " 74 " (3) " "	15.—
Kirve-tupp nahast "	2.25	" " 88 " (3 1/2) " "	18.—
" vask "	4.—	väljaviske "	
Kukla-kaitsed "	2.50	32 mm (1 1/4) "	1.35
Kummirõngad 2" "	—20	38 " (1 1/2) "	1.60
" 2 1/2 " "	—25	44 " (1 3/4) "	1.75
" 3" "	—35	52 " (2") kuni 12atm. "	1.90
Käesidemed juhataste liikmetele . . . "	20.—22.—	52 " (2") " 25atm. "	2.10
Lipuvarda kullatud otsad "	20.—25.—	57 " (2 1/4) " 12 " "	2.40
Mundri-nööbid suured — kullatud . . . "	—10	63 " (2 1/2) " 12 " "	2.50
" " — kuldamata "	—, 8	70 " (2 3/4) kuni 25atm. "	2.75
" väikesed — kullatud "	—, 8	74 " (3") " 12 " "	3.00
Rinnamärgid väikesed, kuld ja hõbe . . "	—,75	Vooliku parand. nööbid, vasest tk. . . "	—,30
Lüüdmärgid, hõbetatud, "		" " riie meeter "	1.50
juhataste liikmetele "	1.50	" lappim. klam. 38 mm (1 1/2") tk. . . . "	—,90
" bronks, lihtliikmetele "	1.50	" " 44 " (1 3/4") " "	1.—
Teenistus-märgid, kõik aastad "	1.50	" " 52 " (2") " "	1.10
Hoosusmärk, kõrgem "	50.—	" " 63 " (2 1/2") " "	1.25
" I klassi rist "	8.—	Vööd meeskonnale tk. "	4.25
" II. hõbe "	6.50	" " voodriga tk "	6.—
" III. " "	6.—	" " voodri ja rõngaga tk. "	10.—
Medal, kuld "	5.—	Vöö-riie meeter "	1.50
" hõbe "	4.50	Vöö-rõngad vask tk. "	3.75
Mütsi-märgid, kullatud "	—,40	Ambrid-puldast "	3.25
Nöörid ronijatele "	8.50	Ühend. vindingu 32 mm (1 1/4) "	7.50
Nöörredel 8 silda "	55.—	" " 38 " (1 1/2) "	7.75
Pootshaagid "	2.40—	" " 44 " (1 3/4) "	8.—
" harulised "	0.—	" " 52 " (2") "	8.50
		" " 52 " (2") Storz "	8.—
		" " 63 " (2 1/2) "	15.—
		" " 74 " (3") "	19.—
		Korjamise karbid "	1.—

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laosi võõrastele ei müüda.